

Važni podaci

VALUTA I NOVČANICE

Službena valuta u zemlji je srpski dinar (RSD). Međutim, ponekad se u nekim mestima neformalno prihvataju i evro i američki dolar. Neki Srbi često preračunavaju vrednosti u evre, zbog nestabilnosti dinara. Kurs je oko 117 dinara za 1 evro.

Novčići u dinarima: 1, 2, 5, 10, 20

Novčanice u dinarima: 10, 20, 50, 100, 200, 500, 1000, 5000

POŠTANSKI I TELEFONSKI BROJEVI I REGISTARSKA OZNAKA VOZILA

Poštanski broj Beograda je 11000, a pozivni broj je (+381) 011. Registarске tablice za Beograd su BG.

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Kao u većini gradova kontinentalne Evrope, naponski napon u Beogradu je 220V. Električne utičnice su standardne evropske.

VODA

Voda iz česme u Beogradu je sigurna za pijenje. Međutim, količina kamenca je nešto viša. Takođe, postoji veliki broj brendova flaširane vode koji nude običnu, blago gaziranu ili jako gaziranu vodu.

POPUKACIJA

Srbija ima oko 7 miliona stanovnika prema poslednjem popisu. Stanovništvo se uglavnom sastoji od etničkih Srba, ali postoje i značajne manjinske grupe, uključujući Mađare, Bošnjake, Hrvate i Rome. Većina stanovništva živi u urbanim područjima, a Beograd je najveći grad i glavni kulturni i ekonomski centar.

ISTORIJA

Beograd je jedan od najstarijih glavnih gradova na svetu, sa više od 7000 godina kontinuiteta. Zbog svog izuzetnog položaja, privlačio je ljude još u neolitskom periodu, a brojna neolitska naselja su pronađena širom teritorije grada, među kojima je najvažnije Vinča (predgrađe Beograda na Dunavu).

Keltima su naselili grad oko 4. veka pre nove ere i nazvali ga Singidunum. Zatim su došli Rimljani, koji su tokom vekova razvijali luksuzni grad. U 5. veku nove ere uništili su ga Huni, a kasnije su ga osvajali i ponovo osvajali Goti, Bizantinci, Slaveni, Bugari, Mađari, Srbi, Turci, Austrijanci dok nije ponovo postao srpski u 19. veku.

Od tada je grad brzo rastao, a staro područje na Kalemegdanu pretvoreno je u park i otvoreni muzej, a grad se širio u svim pravcima. Najslavniji trenuci Beograda bili su pod rimskom vlašću (oko 4. veka nove ere), u ranoj 15. veku pod srpskim despotskim vladarom Stefanom

Lazarevićem i u ranoj 18. veku pod austrijskom vlašću. Vrlo važan i najočigledniji trag ostavila je društva „Između ratova“ 20-ih i 30-ih godina 20. veka.

VREMENSKA ZONA

Beograd i Srbija se nalaze u CET (Central European Time) zoni, kao i većina Evrope (osim Britanije, Portugala, Rumunije i Grčke) – UTC+1.

Tokom leta, letnje računanje vremena (DST) pomera ga na CEST – UTC+2.

RADNO VREME

Većina prodavnica radi od 8 ujutro do 8 uveče radnim danima, a subotom od 8 ili 9 ujutro do 3 popodne (nedeljom). U velikim tržnim centrima ovo radno vreme obično traje duže, do 10 uveče radnim danima, a u nekim slučajevima i vikendom.

Prodavnice hrane obično rade od 8 ujutro do 9 ili 10 uveče, ali postoje i one koje rade 24h.

Zelene pijace rade od 8 ujutro do 5 popodne, ali mnogi prodavci napuštaju pijacu oko 3 (nedeljom još ranije).

Kancelarije obično imaju standardno radno vreme od 9 ujutro do 5 popodne.

Manje banke obično imaju vrlo čudne radne sate, na primer, od 9:30 ujutro do 1:30 popodne jedan dan, a do 4:30 popodne drugog dana, dok su petkom neradni. Međutim, većina banaka ima bankomate (automat za podizanje gotovine).

ŠTA RADITI U BEOGRADU ZA DVA DANA

PRVI DAN

KALEMEGDANSKA TVRĐAVA

Razgledanje Beograda treba početi na mestu gde je svaka priča, legenda i mit o gradu nastao. Beogradska tvrđava je najveća besplatna atrakcija grada sa otvorenim vratima 24h, tokom cele godine.

Kao jedna od najstarijih tvrđava na svetu, poseta Beogradskoj tvrđavi može se smatrati jedinstvenim iskustvom. Dok šetate kroz vrlo stare ostatke nekadašnje tvrđave (neki su stari i 600 godina), pokušajte da zamislite život u starim vremenima - visoke kule, vojnici u rovovima, konjanici koji donose vesti vladaru, bitke.

Zbog dobrog položaja, koji se nalazi na visokoj litici sa pogledom na ušće dva velika evropska reke, Save i Dunava, tvrđava je vekovima bila predmet spora. Napadali su je više od 100 puta i mnogi životi su izgubljeni. Međutim, nakon što su Turci otišli, tvrđava je polako postala veliki gradski park i ostala takva do danas.

Ako želite brzo da obiđete tvrđavu, prošetajte promenadom koja pruža pogled na Novi Beograd, napravite fotografiju na spomeniku Viktor i ušću Save i Dunava, posetite Vojni muzej i Galeriju Prirodnjačkog muzeja.

NAPRAVITE PAUZU! Prošetali ste skoro dva sata, napravite pauzu u kafani "?" ili u nekoj od kafeterija na Konvencijskom venacu.

KNEZ MIHAILOVA ULICA

Knez Mihailova ulica je omiljena gradska promenada koja se prostire između Terazijskog trga i Kalemegdanske tvrđave. To je glavno mesto okupljanja, lako dostupno sa svake strane grada. Kao epicentar kulture i istorije, Knez Mihailova je nazvana jednom od najlepših pešačkih ulica u Istočnoj Evropi.

Kao jedan od glavnih tržnih centara u Beogradu, Knez Mihailova nudi dobru zabavu dok se šetate kroz prodavnice mnogih popularnih modnih brendova. Takođe, možete uživati u „delu“ fine secesionističke arhitekture koja se može videti u mnogim zgradama duž ulice i opustiti se u kafićima i restoranima.

TRG REPUBLIKE

Trg Republike je glavno mesto okupljanja gde možete uživati u opuštenom popodnevju uz kafu na blagom jesenjem suncu, prisustvovati koncertima, raznim predstavama ili jednostavno uživati u opuštanju. Trg je poznat po spomeniku srpskom princu Mihailu na konju i zgradama dva najvažnija kulturna objekta, Narodnom pozorištu i Narodnom muzeju (koji je, nažalost, zatvoren zbog renoviranja).

SKADARLIJA

Skadarska ulica ili Skadarlija, kako je Beograđani zovu, bila je i još uvek je boemsko srce Beograda. Ako želite da zabavite na starinski srpski način, sa puno rakije, dobrom hranom i muzikom uživo koju izvode orkestri, morate posetiti Skadarliju. Predstavlja duh druženja u kafanama i živahnog noćnog života, kakav je bio ranije.

Posetite jednu od starih kafana ukrašenih u srpskom stilu i uglavnom sa tradicionalnom srpskom kuhinjom ili posetite kuću znamenitog srpskog pesnika Đure Jakšića.

TRG TERAZIJE

Trg Terazije je jedan od najvažnijih trgova u Beogradu. Ime je dobio po brojnim vodenim tornjevima koji su se nalazili na ovom mestu pre oko 200 godina. Danas je tu samo jedan fontana koja je izgrađena 1860. godine kako bi se proslavila druga vladavina princeze Miloša Obrenovića. Pored toga što je mesto okupljanja, Terazije su okupljalište svih ljubitelja sličica. Tokom letnjih meseci, dolaze ovde kako bi razmenjivali sličice iz različitih kolekcionarskih albuma. Sa leve i desne strane fontane nalaze se dva najvažnija i najstarija hotela u Beogradu, Balkan i Moskva. U blizini Terazijske fontane nalazi se i Palata Albanija, izgrađena 1937. godine. Ova zgrada je bila prvi beogradski neboder i najviša zgrada na Balkanu pre Drugog svetskog rata.

REPUBLIČKI PARLAMENT

Zgrada Narodne skupštine, poznata i kao Savezni ili Republički Parlament, najvažnija je državna zgrada u kojoj su donošene mnoge važne odluke (dobre i loše). Zgrada parlamenta, dizajnirana u neoklasicističkom stilu, izgrađena je 1936. godine. Tokom 90-ih godina, ova zgrada je postala

simbol nestabilnosti i loše ideologije. Parlament danas ne stoji samo kao kuća Skupštine, već i kao spomenik kulture, jer su najpoznatiji arhitekti, dizajneri i umetnici svog vremena učestvovali u njegovom dizajniranju. Posebnu pažnju zaslužuje skulptura "Igra crnih konja" koja se nalazi ispred ulaza u Parlament. Skulpturu je napravio srpski vajars Toma Rosandić.

STARI I NOVI DVOR

Bivši Kraljevski dvori (poznati kao Stari i Novi dvor) nalaze se nasuprot Republičkom parlamentu, uz Pionirski park. Stari dvor je izgrađen u stilu akademizma između 1882. i 1884. godine i korišćen je od strane dinastije Obrenović. Tokom izgradnje, trebalo je da bude veći od bilo koje druge srpske vladarske rezidencije. I danas se Stari dvor smatra jednim od najlepših i najlepših primera akademizma u Srbiji. Nažalost, Stari dvor je bio mesto jednog od najodvratnijih ubistava u istoriji Srbije. U noći između 28. i 29. maja 1903. godine, zaverenici su svirepo ubili kralja Aleksandra i njegovu ženu Dragu i bacili ih sa balkona sa drugog sprata na ulicu. Danas Stari dvor koristi Skupština grada Beograda i kabinet gradonačelnika. Novi dvor je izgrađen između 1911. i 1912. godine po nalogu vladajuće porodice Karađorđević i bio je zvanična rezidencija kralja Aleksandra Karađorđevića. Tokom određenog perioda, palata je služila kao Muzej princa Pavla, a od 1948. godine postala je zvanična "kuća" Skupštine Srbije. Trenutno, predsednik Srbije koristi Novi dvor kao svoj zvanični ured.

SLAVIJA KRUŽNI TOK

Slavija je najbrži, najprometniji i najluđi kružni tok i raskrsnica u Beogradu. Priča se da je grupa japanskih turista provela pola dana samo gledajući i pokušavajući da shvati kako u ovako prometnom kružnom toku ne dolazi do nesreća. Na mestu današnjeg tzv. trga nekada je bila velika močvara u kojoj su Beograđani lovili divlje patke. Naselje Slavija je organizovao škotski biznismen Francis Mackenzie koji je kupio deo zemlje, parcelisao je i prodao drugim ljudima. Tokom decenija, razvio se u veliki kružni tok u kojem se ukrštaju sedam ulica i bulevara. 1988. godine, na Trgu Slavija je otvoren prvi McDonald's u Istočnoj Evropi.

HRAM SVETOG SAVE

Hram Svetog Save, najveći pravoslavni hram na Balkanu, izgrađen je u srpsko-bizantskom stilu i, uključujući krst na vrhu kupole, visoko je 79 metara. Gradnja je počela 1935. godine, ali zbog raznih izazova, uključujući ratove i političke promene, završena je 2004. godine. Crkva može da primi više od 7.000 ljudi istovremeno. Hram Svetog Save poznat je po svojim polifonim zvonima, pa obavezno dođite na puni sat da ih čujete. Izgrađen je na mestu gde su Turci spalili ostatke Svetog Save. Sveti Sava, rođen kao Rastko Nemanjić, bio je sin srpskog vladara Stefana Nemanje i osnivač manastira Hilandar na planini Atos. Godine 1219. godine osnovao je Srpsku pravoslavnu crkvu time što je osvojio nezavisnost od Vizantije. Smatra se srpskim prosvetiteljem,

svecem i zaštitnikom škola i obrazovnih ustanova. Iako crkva još uvek nije završena, možete je posetiti tokom dana i večeri.

DRUGI DAN

Za drugi dan u gradu predlažemo da se prošetate uz Nov Beograd i Zemun promenadu i posetite Gardoš brdo. Za pun doživljaj, ovu turu možete obići peške. Polazna tačka je Brankov most na desnoj obali reke Save.

BRANKOV MOST

Brankov most je jedan od najčešće korišćenih mostova u Beogradu jer spaja Stari i Novi Beograd. Izgrađen je na mestu bivšeg mosta kralja Aleksandra I, koji je uništen na početku Drugog svetskog rata kako bi se sprečio ulazak nemačke vojske u Beograd. Iako se originalno zove Most bratstva i jedinstva, Beograđani ga nazivaju Brankov most jer ulica koja vodi ka mostu nosi ime srpskog pesnika Branka Radičevića.

Nakon prelaska mosta, spustite se do promenade Novog Beograda na levoj obali reke Save.

NOVOBEOGRADSKA PROMENADA

Zahvaljujući rekama Savi i Dunavu i Parku prijateljstva koji se proteže uz obalu, novobeogradska promenada je jedna od najlepših u Beogradu.

Na samom početku promenade nalazi se Muzej savremene umetnosti koji je trenutno u rekonstrukciji. Muzej ima nekoliko odeljenja sa više od 35.000 umetničkih dela. Nasuprot muzeja, sa pogledom na ušće i Kalemegdan, nalazi se niz plutajućih restorana koji nude jela međunarodne ili domaće, srpske kuhinje.

PARK PRIJATELJSTVA

Park prijateljstva koji graniči sa promenadom stvoren je 1961. godine i posvećen je tada novopokrenutom Pokretu nesvrstanih. Tokom Titove vladavine, mnogi predsednici i zvanični politički lideri posadili su drvo kao znak prijateljstva. Među njima su bili Indira Gandhi, Ričard Nikson, kraljica Elizabeta II i mnogi drugi. Naša zemlja je tu tradiciju zadržala do danas, a članovi Rolling Stonesa su poslednji koji su posadili drvo ovde. U središtu parka nalazi se spomenik zvan Večni plamen, posvećen žrtvama NATO bombardovanja, podignut 1999. godine.

PALATA SRBIJE

U njegovoj blizini nalazi se Palata Srbije, ranije poznata kao Palata federacije. Ova zgrada je bila dom svih prethodnih vlada (uključujući Jugoslaviju i savez Srbije i Crne Gore), a ostala je dom trenutne srpske vlade.

RESTAURANI I KAFIĆI NA RECI

Obala Novog Beograda na Dunavu veoma je popularna zbog broja restorana, kafica i noćnih klubova, obično nazvanih "splavovi" ili plutajući objekti. Ovo je mesto na koje ljudi najčešće dolaze tokom vrućih letnjih noći. Splavovi su otvoreni do ranih jutarnjih sati, a mnogi ljudi često "dočekaju" zoru dok se opraštaju.

ZEMUNSKA PROMENADA

Negde oko tačke gde se nalazi pontonski most koji vodi prema Velikom ratnom ostrvu i Lidu, završava se Nov Beograd i počinje Zemun promenada. Pošto postoji velika rivalstvo između stanovnika Novog Beograda i Zemuna, morali su da postave jednu nevidljivu granicu samo da označe teritoriju. Danas mnogi to ne shvataju ozbiljno, pa ljudi često prave šale na tu temu kako bi se zabavili.

VELIKO I MALO RATNO OSTRVO – LIDO

Veliko i Malo ratno ostrvo igrali su važnu ulogu u odbrani i osvajanjima Beograda. Kako je vlast nad Zemunom i Beogradom prelazila sa jednog carstva na drugo, tako su se i ostrva nalazila pod različitim vladavinama, kao što su Osmanlijsko i Austro-Ugarsko carstvo. Veliko ratno ostrvo deli tok Dunava na glavni i sporedni tok, a danas je rezervat za brojne ugrožene vrste ptica. Na strani ostrva okrenutoj prema Zemunu nalazi se javna peščana plaža, poznata kao Lido. Tokom vrućih letnjih dana, Lido je prepun ljudi koji žele da se opuste u hladnoj vodi Dunava. Ostrvo i Lido su dostupni samo brodom, osim tokom leta kada pontonski most povezuje ostrvo sa kopnom.

ZEMUNSKI KEJ

Na kraju Zemunskog keja nalazi se niz odličnih restorana sa ribljim specijalitetima. Jedan od najpoznatijih je stari restoran Šaran, poznat po svojoj čuvenoj ribljoj supi. Ipak, ako odaberete neki drugi restoran, nećete pogrešiti. Ručak ili večera u nekom od ovih restorana je pravi doživljaj i obavezno iskustvo u Beogradu.

GARDOŠ

Gardoš je ponos Zemuna i mesto gde počinje istorija ovog naselja. Usponom uskim kamenim ulicama prema vrhu Gardoškog brda, obratite pažnju na stare kuće sa malim dvorištima. Ove šarmantne, šareno oslikane porodične kuće stoje ovde već decenijama i mogu vam pružiti uvid u način života u Srbiji pod vlašću Austro-Ugarske.

Kada stignete na vrh brda, dolazite do Milenijumske kule, koja je ranije bila poznata kao Sibinjanin Janko kula. Kula je izgrađena 1896. godine na mestu nekadašnjeg Zemunsko-tvrđavskog kompleksa, kako bi se obeležila hiljadugodišnjica postojanja Ugarske. Kula je nazvana po mađarskom heroju Janosu Hunjadiju, ili u srpskom prevodu Sibinjaninu Janku, za kojeg se veruje da je poginuo upravo na ovom mestu.

Danas, prizemlje Milenijumske kule služi kao umetnička galerija, dok se na prvom spratu nalazi vidikovac i stalna postavka posvećena srpskom naučniku Milutinu Milankoviću, koji je prvi objasnio kako klimatske promene utiču na Zemlju.

VREME ZA POVRATAK

Nakon osvajanja Gardoškog brda, možete polako krenuti nazad ka Starom Beogradu. Možete izabrati da se vratite pešice istim putem kojim ste došli ili da koristite javni prevoz (najbliža autobuska stanica je "Maloprodaja Beograd" sa autobusima 84, 704, 706 i 707 koji idu prema Zelenom vencu). Međutim, preporučujemo da ostanete na Zemunskom keju i uživajte u večeri u jednom od restorana sa ribljim specijalitetima, uz pogled na Dunav. Ovo će biti savršen način da zaključite svoj kratki boravak u Beogradu, sa planovima da se ponovo vratite i otkrijete još lica srpske prestonice.